

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o
Horná 1632
022 01 Čadca

5128-F

Dátum vydania: 27.4.2009
Dátum revízie:
Revízia:
Strana 1 z 8

1 IDENTIFIKÁCIA LÁTKY/ZMESI A SPOLOČNOSTI /PODNIKU

1.1 Identifikácia látky alebo zmesi 5128

1.2 Použitie látky/zmesi: atrament na báze ketónu

1.3 Identifikácia spoločnosti/podniku:

Výrobca: Imaje S.A.
9,rue Gaspard Monge – BP 110
26501 Bourgs-lés-Valence cedex
France

Distribútor: ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o.
Horná 1632
022 01 Čadca
IČO: 36 398 187
Telefón: 00421-(0)41-433 200 5
Fax: 00421-(0)41-433 200 6

E-mailová adresa príslušnej osoby zodpovednej za kartu bezpečnostných údajov:
obchod@ondrasek.sk

1.4 Núdzový telefón: Toxikologické informačné centrum 00421-(0)2-547 741 66
24-hodinová konzultačná služba pri akútnych intoxikáciách

2 IDENTIFIKÁCIA NEBEZPEČENSTIEV

2.1 Klasifikácia látky/zmesi: Zmes je klasifikovaná ako nebezpečná v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, zákona č. 163/2001 o chemických látkach a chemických prípravkoch, v znení neskorších predpisov a klasifikačných pravidiel smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES: **F; R11; Xi; R36/37; R66; R67**

2.2 Negatívne fyzikálno-chemické účinky: Veľmi horľavá. Unikajúci plyn alebo rozliata tekutina môže ľahko vytvárať zápalné zmesi pri teplote vzplanutia.

2.3 Účinky na zdravie ľudí: Dráždi oči a **dýchacie cesty**. Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky. Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat

2.4 Účinky na životné prostredie: Nie sú známe.

2.5 Ďalšie informácie: Neuvádza sa.

3 ZLOŽENIE/INFORMÁCIE O ZLOŽKÁCH

3.1 Zloženie látky/zmesi: zmes obsahuje nasledovné nebezpečné látky

Názov látky	EC číslo	CAS číslo	Klasifikácia	Výstražný symbol		Koncentrácia (%)
^{2,3} butanón (etylmetylketón)	201-159-0	78-93-3	F; R11 Xi; R36 R66, R67	 		65-75%
² 4-metylpentán-2-ón	203-550-1	108-10-1	F; R11 Xi; R36/37 Xn; R20, R66	 		10 - 20%
¹ tertabutylamónium- hexafluorofosfát	221-472-6	3109-63-5	Xn; R22 Xi; R36/37/38			<2%

¹ Látka nemá predpísanú klasifikáciu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008

² Látka s expozičným limitom v pracovnom prostredí

³ Látka je klasifikovaná podľa Smernice Komisie č. 2008/58/ES

* Plné znenie R-viet je uvedené v bode 16.

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV		
ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o Horná 1632 022 01Čadca	5128-F	Dátum vydania: 27.4.2009
		Dátum revízie: Revízia:
		Strana 2 z 8

4 OPATRENIA PRI PRVEJ POMOCI

- 4.1 Všeobecné pokyny:** Neuvádza sa.
- 4.2 Pri nadýchaní:** Pri použití príslušnej ochrany pred nadýchaním sa pár, premiestnite postihnutého z miesta expozície na čerstvý vzduch a zabezpečte pokoj. Zabezpečte umelé dýchanie ak je dýchanie zastavené. Ihneď privolajte lekára.
- 4.3 Pri kontakte s pokožkou:** Odstráňte kontaminované oblečenie vrátane obuvi. Odev pred opätovným použitím očistite. Zasiahnuté časti pokožky, opláchnite veľkým množstvom vody a umyte teplou vodou a mydlom, ak je to možné. Pri pretrvávajúcom dráždivom účinku vyhľadajte lekársku pomoc.
- 4.4 Pri kontakte s očami:** Pri násilne otvorených viečkach najmenej 15 minút vyplachujte vodou a ihneď vyhľadajte lekársku pomoc.
- 4.5 Pri požití:** Zabezpečte postihnutému kľud a nevyvolávajte zvracanie. Okamžite vyhľadajte lekársku pomoc.

5 PROTIPOŽIARNE OPATRENIA

- 5.1 Vhodné hasiace prostriedky:** Vodná hmla (rozprášený prúd), pena odolná alkoholu alebo suchý chemický hasiaci prístroj.
- 5.2 Hasiace prostriedky, ktoré sa nesmú použiť z bezpečnostných dôvodov:** Voda pri požiari tlačiarne.
- 5.3 Osobitné riziká expozície:** Neuvádza sa.
- 5.4 Špeciálny ochranný výstroj pre hasičov, výzbroj pre hasičské jednotky:** Neuvádza sa.
- 5.5 Ďalšie informácie:** K chladeniu nádoby so zmesou a k ochrane osôb použite vodnú hmlu. Pokiaľ unikajúca alebo rozliata zmes nehorí, použite vodnú hmlu pre rozptýlenie pár a ochranu osôb pokúšajúcich sa zmes odstrániť alebo zastaviť únik.

6 OPATRENIA PRI NÁHODNOM UVOĽNENÍ

- 6.1 Osobné preventívne opatrenia:** Odstráňte možné zápalné zdroje. Varujte personál pred nebezpečenstvom požiaru a výbuchu. Udržujte verejnosť v bezpečnej vzdialenosti. Ak je to bezpečné zastavte zdroj úniku.
- 6.2 Environmentálne preventívne opatrenia:** Zabráňte úniku kvapaliny do kanalizácie, vodných tokov alebo nízko položených priestorov. Upozornite úrady, ak zmes kontaminovala pôdu, vegetáciu alebo vodné toky.
- 6.3 Spôsoby čistenia:** Uniknutú kvapalinu ohraničte pieskom alebo zeminou. Únik zriedte s vodou a odstráňte odčerpaním (použite pumpu odolnú voči explózií alebo mechanickú pumpu) alebo s vhodným absorbentom. Ak je kvapalina veľmi viskózna na prečerpávanie, použite na odstránenie lopatku a vedro a uložte ju do vhodného kontajnera k uľahčeniu zneškodnenia a recyklácie. Spôsob zneškodnenia materiálu konzultujte s poverenou osobou, aby zneškodnenie bolo prevedené v zhode s miestnymi nariadeniami.

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o
Horná 1632
022 01 Čadca

5128-F

Dátum vydania: 27.4.2009
Dátum revízie:
Revízia:
Strana 3 z 8

7 MANIPULÁCIA A SKLADOVANIE

7.1 Manipulácia: Manipulujte s nádobou opatrne. Otvárajte pomaly a kontrolujte možný uvoľňujúci sa tlak. Nemanipulujte alebo neotvárajte v blízkosti ohňa, zdrojov tepla alebo zapálenia. Na nádoby netlačte, nerežte ich a ani ich nezapaľujte. Prázdny obal môže obsahovať nebezpečné zvyšky. Obal opätovne nepoužívajte bez odborného vyčistenia alebo opravenia. Aj prázdny obal zostáva nebezpečný. Používajte osobné ochranné pracovné prostriedky podľa kapitoly 8. Dbajte na platné právne predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia.

7.2 Skladovanie: Nádobu skladujte pevne uzatvorenú. Skladujte na chladnom a dobre vetranom mieste mimo nekompatibilných materiálov. Udržiavajte mimo dosahu otvoreného ohňa, zdrojov tepla alebo iskier. Nevystavujte priamemu slnečnému žiareniu. Podlaha skladu musí byť nehorľavá, nepriepustná a vyspádovaná do havarijnej nádrže. Zmes je potrebné uchovávať v originálnom balení. Teplota skladovania: < 35 °C.

7.3 Osobitné použitia: Neuvádza sa.

8 KONTROLA EXPOZÍCIE/OSOBNÁ OCHRANA

8.1 Medzné hodnoty expozície: Najvyššie prípustné expozičné limity (NPEL) podľa Prílohy č.1 k Nariadeniu vlády č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci pre uvedené chemické látky obsiahnuté v zmesi:

Chemická látka	EINECS číslo	NPEL				poznámka
		priemerný		hraničný		
		ml/m ³	mg/m ³	Kategória	mg/m ³	
butanón	201-159-0	200	600	-	900	
4-metylpentán-2-ón (izobutylmetylketón)	203-550-1	20	83	-	208	

K – znamená, že faktor môže byť ľahko absorbovaný kožou.

8.2 Kontrola expozície:

8.2.1 Kontrola expozície na pracovisku: Pri používaní zmesi postupovať podľa údajov uvedených v bode 7.1. Dbajte na opatrenia na ochranu zdravia pri práci s chemickými faktormi. S látkou manipulujte v dobre vetraných priestoroch a nepoužívajte ju mimo zariadení, pre ktoré je určená.

8.2.1.1 Ochrana dýchacích ciest: V prípade prekročenia doporučenej expozície použite vhodnú ochranu dýchania (polotvárová maska s vhodným filtrom).

8.2.1.2 Ochrana rúk: Ochranné rukavice odolné voči zmesi (butylová guma). Rukavice musia byť vymenené akonáhle je spozorované ich poškodenie.

8.2.1.3 Ochrana zraku: Ochranné okuliare, dostupný prostriedok na výplach očí.

8.2.1.4 Ochrana kože: Neuvádza sa.

8.2.2 Kontrola environmentálnej expozície: Zabráňte úniku prípravku do kanalizácie, odpadových a povrchových vôd.

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o
Horná 1632
022 01 Čadca

5128-F

Dátum vydania: 27.4.2009
Dátum revízie:
Revízia:
Strana 4 z 8

9 FYZIKÁLNE A CHEMICKÉ VLASTNOSTI

9.1 Všeobecné informácie:

Fyzikálne skupenstvo:	kvapalné
Farba:	červená
Zápach:	po ketóne

9.2 Dôležité zdravotné, bezpečnostné a environmentálne informácie:

pH:	-	
Teplota varu/destilačný rozsah:	>75 °C	
Teplota vzplanutia:*	cca -9°C (uzavretý kelímok)	
Horľavosť (tuhá látka, plyn)	-	
Výbušné vlastnosti:	-	
Medze výbušnosti:	dolná medza:	1,2%
	horná medza:	11,5%
Oxidačné vlastnosti:	-	
Tlak pár:	13,3 kPa pri 25 °C (butanón)	
Relatívna hustota:	0,85 <<0,86	
Rozpustnosť:	vo vode:	čiasťočne
	v tukoch:	-
Rozdeľovací koeficient: n-oktanol/voda:	- 0,26 (butanón)	
Viskozita:	-	
Hustota pár:	>1	
Rýchlosť odparovania:	-	

9.3 Ďalšie informácie:

Teplota topenia:	< -80°C
Teplota samovzplanutia:	>450 °C

*bod vzplanutia pre zmes nebol stanovený; uvedená je najnižšia hodnota, ktorá platí pre rozpúšťadlo v zmesi

10 STABILITA A REAKTIVITA

Pri dodržaní predpísaných podmienok použitia a skladovania je zmes stabilná.

10.1 Podmienky, ktorých vzniku treba zabrániť: Neuvádza sa.

10.2 Materiály, ktorým je potrebné sa vyhnúť: Silné oxidačné činidlá.

10.3 Nebezpečné produkty rozkladu: Neuvádza sa.

10.4 Ďalšie údaje: Neuvádza sa.

11 TOXIKOLOGICKÉ INFORMÁCIE

11.1 Toxikokinetika, metabolizmus a distribúcia: Neuvádza sa.

11.2 Akútne účinky:

11.2.1. Akútna toxicita:

Inhácia: Koncentrácia pár nad doporučenú hodnotu môže spôsobiť podráždenie očí a dýchacieho traktu, bolesti hlavy a závrate. Môže pôsobiť anesteticky a inak pôsobiť na centrálnu nervovú sústavu.

LC₅₀ (potkan, 4hod) >9000 mg/l (butanón)

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o
Horná 1632
022 01 Čadca

5128-F

Dátum vydania: 27.4.2009
Dátum revízie:
Revízia:
Strana 5 z 8

Dermálna: Opakovaný alebo dlhodobý kontakt môže odmastiť a vysušiť pokožku, ktorá môže spôsobiť dermatitídu.

LD₅₀ (králik) = 13 g/kg (butanón)

Orálna: Malé množstvo kvapaliny vdychnutej pri požití alebo zvracaní, môže spôsobiť bronchopneumóniu alebo edém pľúc.

LD₅₀ (potkan) = 3000 mg/kg (butanón)

11.2.2. Dráždivosť: Môže spôsobiť podráždenie očí a poškodenie očného tkaniva pokiaľ nie je zmes odstránená okamžite

11.2.3. Žieravosť: Neuvádza sa.

11.3 Senzibilizácia: Neuvádza sa

11.4 Toxicita po opakovanej dávke: Neexistuje dôkaz o tom, že samotný butanón môže spôsobiť progresívne a nevratné neurotoxické účinky. Ale súčasne prebiehajúca expozícia butanónu a n-hexanónu môže spôsobiť známe nevratné neurotoxické účinky n-hexanónu.

11.5 Účinky CMR (karcinogenita, mutagenita a reprodukčná toxicita):

11.5.1 Karcinogenita: Neuvádza sa.

11.5.2 Mutagenita: Neuvádza sa.

11.5.3 Reprodukčná toxicita: Neuvádza sa.

11.6 Iné informácie: Zamedziť expozícii tehotných žien.

12 EKOLOGICKÉ INFORMÁCIE

12.1 Ekotoxicita pre zložku

Butanón:

LC₅₀, ryby (96 hod.) = 4600 mg/l

EC₅₀, dafnia (48 hod.) = 7060 mg/l

EC₅₀, baktérie (16 hod.) = 1150 mg/l

Zdroj: Karta bezpečnostných údajov výrobcu

12.2 Mobilita: Butanón je relatívne prchavý.

12.3 Stálosť a odbúratelnosť: Butanón je ľahko biologicky odbúrateľný.

12.4 Bioakumulačný potenciál: Neuvádza sa.

12.5 Výsledky posúdenia PBT: Neuvádza sa.

12.6 Iné nepriaznivé účinky: Neuvádza sa.

13 OPATRENIA PRI ZNEŠKODŇOVANÍ

13.1 Vhodné metódy zneškodňovania: Zneškodňujte v súlade so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Nie je vhodný k ukladaniu na skládku ani k vypúšťaniu do mestskej kanalizácie. Môže byť priamo spaľovaný vo vhodnom zariadení so schváleným prevádzkovým poriadkom. Prázdny obal je možné recyklovať, zhodnocovať alebo zneškodňovať poverenou firmou.

13.2 Druh odpadu: Keď sa zmes a jeho obal stanú odpadom, musí im držiteľ odpadu priradiť kód odpadu podľa prílohy č.1 k vyhláske č.284/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov. Nakladanie s odpadom podľa predpisov pre nakladanie s nebezpečnými odpadmi.

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o
Horná 1632
022 01 Čadca

5128-F

Dátum vydania: 27.4.2009
Dátum revízie:
Revízia:
Strana 6 z 8

14 INFORMÁCIE O DOPRAVE

14.1 Cestná preprava (ADR) a železničná preprava (RID):

Trieda:	3
Klasifikačný kód:	F1
Obalová skupina:	II
UN kód:	1210
Bezpečnostná značka:	3
Pomenovanie a opis veci:	TLAČIARENSKÁ FARBA, horľavá
Osobitné podmienky:	163/640D
Obmedzenie množstva LQ:	LQ6
Pokyny pre balenie:	P001/ IBC02/ R001

14.2 Námorná preprava (IMDG):

Trieda:	3
Obalová skupina:	II
Klasifikačný kód:	F1
UN kód:	1210
EmS kód	F-E, S-D
Technický názov:	TLAČIARENSKÁ FARBA, horľavá
Látka znečisťujúce more:	nie

14.3 Letecká preprava (ICAO/IATA):

Trieda:	3
UN kód:	1210
Obalová skupina:	II
Technický názov:	TLAČIARENSKÁ FARBA, horľavá

15 REGULAČNÉ INFORMÁCIE

15.1 Hodnotenie chemickej bezpečnosti: Nie sú dostupné informácie o vykonaní hodnotenia chemickej bezpečnosti chemických látok obsiahnutých v zmesi.

15.2 Zdravotné, bezpečnostné a environmentálne informácie uvedené na označení:

Symbol nebezpečnosti a označenie nebezpečenstva:

Veľmi horľavý

Dráždivý

Slovné označenie špecifického rizika (R-vety):

R11 Veľmi horľavý

R36/37 Dráždi oči a dýchacie cesty

R66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky

R67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat

Slovné označenie pre bezpečné použitie (S-vety):

S9 Uchovávať nádobu na dobre vetranom mieste

S16 Uchovávať mimo dosahu zdrojov zapálenia - Zákaz fajčenia

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV		
ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o Horná 1632 022 01Čadca	5128-F	Dátum vydania: 27.4.2009 Dátum revízie: Revízia: Strana 7 z 8

15.3 Osobitné ustanovenia týkajúce sa ochrany zdravia alebo životného prostredia:

Na zmes ani na látky obsiahnuté v zmesi sa nevzťahuje povinnosť autorizácie podľa hlavy VII alebo obmedzenia podľa hlavy VIII Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006.

15.4 Vnútroštátne právne predpisy:

Korigendum k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES;

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 z 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006

Zákon č.163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch, v znení neskorších predpisov;

Výnos Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 1/2009 z 15. januára 2009;

Zákon č. 405/2008 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 163/2001 Z.z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov;

Zákon č.409/2006 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov;

Zákon č.478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší).

16 ĎALŠIE INFORMÁCIE

16.1 Úplný text viet označených písmenom R, ktoré sú uvedené v bode 2 a 3:

R11 Veľmi horľavý

R20 Škodlivý pri vdýchnutí

R22 Škodlivý po požití

R36 Dráždi oči

R66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky

R67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat

R36/37 Dráždi oči a dýchacie cesty

R36/37/38 Dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku

16.2 Odporúčania na odbornú prípravu: Vid' Zákonník práce zákon č. 311/2001 Z.z., v znení neskorších predpisov. Oboznámenie sa s pravidlami o bezpečnosti, ochrane zdravia človeka a ochrane životného prostredia.

16.3 Odporúčané obmedzenia z hľadiska používania: Neuvádzajú sa.

16.4 Účel karty bezpečnostných údajov: Cieľom karty bezpečnostných údajov je umožniť užívateľom prijať potrebné opatrenia súvisiace s ochranou zdravia a bezpečnosťou na pracovisku a s ochranou životného prostredia.

KARTA BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV

ONDRÁŠEK Slovakia s.r.o Horná 1632 022 01Čadca	5128-F	Dátum vydania: 27.4.2009 Dátum revízie: Revízia: Strana 8 z 8
--	---------------	--

16.5 Zdroje kľúčových dát: Táto karta bezpečnostných údajov svojim obsahom zodpovedá požiadavkám Prílohy II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006. Karta bezpečnostných údajov bola vypracovaná na základe informácií o zmesi poskytnutých dodávateľom - firmou ONDRÁŠEK Slovakia, s.r.o. Klasifikácia zmesi bola vykonaná na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008.

16.6 Zmeny vykonané pri revízii: -

16.7 Použitie zmesi: Zmes by nemala byť použitá na žiadny iný účel ako je určený